

UCHWAŁA NR XIII/129/20
RADY GMINY BOBROWO

z dnia 18 marca 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Bobrowo na lata 2019-2022

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 506, 1309, 1571, 1696 i 1815) oraz art. 87 ust. 3 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2020 r. poz. 282), po uzyskaniu pozytywnej opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Bobrowo na lata 2019- 2022 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Bobrowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Przewodniczący Rady Gminy

Ryszard Włodarczyk

GMINNY PROGRAM OPIEKI NAD ZABYTKAMI DLA GMINY BOBROWO

NA LATA 2019-2022

1. WSTĘP

Zasadniczym celem sporządzenia niniejszego planu będzie szeroko pojęte zaplanowanie wszelkich działań Samorządu Gminnego do możliwie jak najpełniejszej ochrony dziedzictwa kulturowego znajdującego się na terenie gminy Bobrowo. Działania te będą realizowane w oparciu o finansowanie (w ramach możliwości budżetowych gminy), inicjowanie, wspieranie i koordynowanie prac z dziedziny ochrony zabytków i krajobrazu kulturowego oraz promowanie i upowszechnianie dziedzictwa kulturowego, a także organizacja przedsięwzięć edukacyjnych i wychowawczych wobec lokalnej społeczności, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży szkolnej. Należy przy tym pamiętać, iż poniższy program jest dokumentem o charakterze uzupełniającym dla innych dokumentów planowania gminnego. Aby założone powyżej cele osiągnąć konieczna będzie realizacja szczegółowych zadań, polegających m. in. na:

- zwiększeniu opieki nad materialnymi pozostałościami dziedzictwa kulturowego zmierzającymi w pierwszej kolejności do powstrzymania jego degradacji, a następnie do poprawy stanu zachowania substancji zabytkowej;
- zapoznaniu się z zasobami gminy składającymi się na dziedzictwo kulturowe, zabytkami i historią gminy, obiektami wpisanymi do rejestru zabytków, obiektami z Gminnej Ewidencji Zabytków;
- określeniu kategorii i stopnia zagrożeń zabytków nieruchomych będących w zasobach gminy;
- podejmowaniu i uściśleniu zasad współpracy z właścicielami obiektów zabytkowych celem zapewnienia im właściwej opieki oraz wskazywania możliwych źródeł finansowania;
- określeniu zasad współpracy z właścicielami obiektów zabytkowych mających na celu ewentualne możliwości udostępniania posiadanych przez nich zabytków;
- kreowaniu i wspieraniu działań związanych z edukacją, informacją, turystyką, mających na celu popularyzację miejscowych zabytków i wiedzy o nich oraz wiedzy o ochronie zabytków;
- aktywizacji i wsparciu dla działań służących pozyskaniu środków finansowych na ochronę zabytków.

Niniejszy program jest kontynuacją wcześniejszego, opracowanego programu na lata 2015-2018.

2. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Obowiązek sporządzenia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami nakładają na Gminę przepisy ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2018 r. ze zm.). Zgodnie z art. 87 ust. 1 w/w ustawy, Wójt sporządza na okres 4 lat Gminny Program Opieki nad Zabytkami. Program ten podlega uchwaleniu przez Radę Gminy, po uzyskaniu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Po zatwierdzeniu dokument ogłaszany jest w wojewódzkim dzienniku urzędowym. Z realizacji programu Wójt Gminy sporządza, co dwa lata sprawozdanie, które przedstawia Radzie Gminy.

Główne cele Gminnego Programu Opieki na Zabytkami określa art. 87 ust. 2 w/w ustawy tj.:

- 1) włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych wynikających z koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju;

- 2) uwzględnienie uwarunkowań ochrony zabytków, w tym krajobrazu kulturowego dziedzictwa archeologicznego, łącznie z uwarunkowaniami ochrony przyrody i równowagi ekologicznej;
- 3) zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania;
- 4) wyeksponowanie poszczególnych zabytków oraz walorów krajobrazu kulturowego;
- 5) podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych, edukacyjnych oraz wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych oraz opieka nad zabytkami;
- 6) określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków;

3. UWARUNKOWANIA PRAWNE OCHRONY I OPIEKI NAD ZABYTKAMI W POLSCE.

Deklarację ochrony dziedzictwa narodowego oraz stworzenie warunków upowszechniania i równego dostępu do dóbr kultury, będącej źródłem tożsamości narodu polskiego zawiera art. 5 i art. 6 ust. 1 i art.86 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.(Dz. U. z 1997 r. Nr 78, z późn. zm.) Zgodnie z zapisami art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2019r. poz.506 ze zm.) art. 7 ust. 1 pkt 9, Gmina realizuje zadania własne mające na celu zaspakajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, obejmujących m.in. sprawy kultury w tym, bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

Głównym aktem prawnym regulującym przedmiot, zakres i formy ochrony i opieki nad zabytkami jest ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r zabytkami (Dz. U. z 2018r., poz. 2067 ze zm.) Zgodnie z art. 3 pkt 1 zabytkiem jest nieruchomość lub rzecz ruchoma, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.

Ochronie i opiece, bez względu na stan zachowania podlegają:

1) zabytki nieruchome będące w szczególności:

- a) krajobrazami kulturowymi,
- b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi
- c) dziełami architektury i budownictwa,
- d) dziełami budownictwa obronnego,
- e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi
- f) cmentarzami,
- g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
- h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji;

2) zabytki ruchome będące w szczególności:

- a) dziełami sztuk plastycznych, rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej;
 - b) kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według c) c) koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje;
 - d) numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami;
 - e) wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych f) form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego, materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach (Dz. U. z 2019r.poz.1479);
 - g) instrumentami muzycznymi;
 - h) wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi;
- przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub

instytucji.

3) zabytki archeologiczne będące w szczególności:

- 1) pozostałościami terenowymi pradziejowego historycznego osadnictwa;
- 2) cmentarzyskami;
- 3) kurhanami, reliktnami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

Formami ochrony zabytków są :

- 1) wpis do rejestru zabytków;
- 2) uznanie za pomnik historii;
- 3) utworzenie parku kulturowego;
- 4) ustalenia ochrony w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego albo w decyzji o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej lub decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego.

Ochrona zabytków polega w szczególności na podejmowaniu przez organy administracji publicznej działań mających na celu:

- 1) zapewnienie warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych umożliwiających trwałe zachowanie zabytków oraz ich zagospodarowanie i utrzymanie;
- 2) zapobieganie zagrożeniom mogącym spowodować uszczerbek dla wartości zabytków;
- 3) udaremnianie niszczenia i niewłaściwego korzystania z zabytków;
- 4) przeciwdziałanie kradzieży, zaginięciu lub nielegalnemu wywozowi zabytków za granicę;
- 5) kontrolę stanu zachowania i przeznaczenia zabytków;
- 6) uwzględnianie zadań ochronnych w planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz przy kształtowaniu środowiska.

Opieka nad zabytkiem sprawowana przez jego właściciela lub posiadacza polega w szczególności, na zapewnieniu warunków:

- 1) naukowego badania i dokumentowania zabytku;
- 2) prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- 3) zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- 4) korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- 5) popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii kultury.

Ustawa nakłada na Gminę szereg praw i obowiązków w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, są to m.in.:

- 1) prawo utworzenia przez Radę Gminy (po uprzednim zasięgnięciu opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków) parku kulturowego w celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej (art.16);
- 2) uwzględnianie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami przy sporządzaniu i aktualizacji studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz strategii rozwoju gminy (art.18);
- 3) obowiązek prowadzenia przez Wójta gminnej ewidencji zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków z terenu gminy, objętych wojewódzką ewidencją zabytków (art.22 ust.4);
- 4) sprawowanie opieki nad zabytkami, w tym finansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku, do którego jednostka samorządu terytorialnego posiada tytuł prawny wykonywane w ramach zadań własnych (art.71);
- 5) prawo ubiegania się przez Gminę dotacji celowej na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane wykonywane przy zabytku będącego własnością tej jednostki (art. 73);
- 6) prawo udzielania przez Radę Gminy, dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (art.81);
- 7) sporządzanie przez Wójta i przyjmowanie przez Radę Gminy na okres 4 lat gminnego programu opieki nad zabytkami, z którego co dwa lata Wójt przedstawia sprawozdanie Radzie Gminy (art.87).

4. UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

4.1 Relacje krajowe

Podstawowymi dokumentami strategicznymi na szczeblu krajowym dotyczącymi ochrony dziedzictwa kulturowego są:

- 1) Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami na lata 2019-2022;
- 2) Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004-2020 ;
- 3) Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004 - 2020;
- 4) Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030;
- 5) Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020.

4.1.2 Krajowy Program Ochrony Zabytków i Opieki nad Zabytkami

Głównym celem Krajowego programu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami na lata 2019-2022 jest stworzenie warunków dla zapewnienia efektywnej ochrony i opieki nad zabytkami poprzez optymalizację systemu ochrony dziedzictwa kulturowego, wsparcie działań w zakresie opieki nad zabytkami i budowanie świadomości społecznej wartości dziedzictwa kulturowego.

W ramach programu będą realizowane m.in. następujące zadania:

- szkolenia dla pracowników jednostek samorządu terytorialnego i pracowników służb konserwatorskich, m. in. w zakresie zarządzania dziedzictwem kulturowym;
- powołanie Centrum Architektury Drewnianej, którego podstawowym celem będzie dostarczanie wiedzy dotyczącej zasad konserwacji zabytków drewnianych właścicielom, opiekunom a rzemieślnikom zaangażowanym w opiekę nad tego rodzaju obiektami;
- podniesienie bezpieczeństwa zabytków poprzez współpracę z właściwymi służbami jak Policja;
- kampanię społeczno-edukacyjną w mediach, z uwzględnieniem aspektu profilaktyki w dziedzinie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami i dostępności do zabytków dla osób z niepełno sprawnościami;
- program dotacyjny dla organizacji pozarządowych w zakresie popularyzowania i upowszechniania wiedzy o dziedzictwie kulturowym, budowania świadomości lokalnej, a także włączania społeczeństwa w opiekę nad zasobem dziedzictwa kulturowego.

Głównym realizatorem programu jest państwowa instytucja kultury Narodowy Instytut Dziedzictwa.

4.1.3 Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004 - 2013 wraz z uzupełnieniem na lata 2004 – 2020

Narodowa Strategia Rozwoju Kultury na lata 2004 - 2013, przyjęta przez Radę Ministrów 21 września 2004 r., rozwinięta w 2005 r., poprzez przygotowane przez Ministerstwo Kultury uzupełnienie Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004 - 2020, jest podstawowym dokumentem rządowym, w którym w oparciu o rzetelną analizę podjęto próbę określenia zasad polityki kulturalnej państwa w warunkach rynkowych. Stanowi ona podstawę do dalszych systemowych rozwiązań w dziedzinie kultury. Misją tej strategii jest „zrównoważony rozwój kultury, jako najwyższej wartości przynoszonej ponad pokoleniami, określającej całokształt historycznego i cywilizacyjnego dorobku Polski, wartości warunkującej tożsamość narodową i zapewniającej ciągłość tradycji i rozwój regionów”.

Uznając kulturę za jeden z podstawowych czynników rozwoju regionów zapisano w strategii następujące priorytety: - wzrost efektywności zarządzania kulturą.

Uzupełnienie Narodowej Strategii Rozwoju Kultury na lata 2004 - 2020 wprowadza programy operacyjne służące realizacji strategii. Jednym z nich jest Program Operacyjny „Dziedzictwo kulturowe”.

W programie wyróżnione zostały dwa komplementarne priorytety:

- rewaloryzacja zabytków nieruchomych i ruchomych oraz rozwój kolekcji muzealnych. Podstawowym celem priorytetu jest poprawa stanu zachowania zabytków, kompleksowa ich rewaloryzacja, zwiększenie roli zabytków w rozwoju turystyki, poprawa warunków instytucjonalnych,

prawnych i organizacyjnych w zakresie ochrony zabytków i ich dokumentacji, zabezpieczenie zabytków, muzealiów i archiwaliów przed skutkami klęsk żywiołowych, kradzieżami i nielegalnym wywozem za granicę,

- zadania związane z zakupami dzieł sztuki i kolekcji dla instytucji muzealnych, zakupami starodruków i archiwaliów, konserwacji i digitalizacji muzealiów, archiwaliów, starodruków, księgozbiorów oraz zbiorów filmowych, wspieraniu rozwoju muzealnych pracowni konserwatorskich oraz nowych technik konserwacji zabytków ruchomych.

4.1.4 Narodowy Program Kultury „Ochrona Zabytków Dziedzictwa Kulturowego”

Instrumentami wdrażania Narodowej Strategii Rozwoju Kultury są narodowe programy kultury. Jednym z kilku programów poświęconym działaniom podejmowanym w sferze materialnej spuścizny kulturowej Polski jest „Narodowy Program Kultury „Ochrona Zabytków i Dziedzictwa Kulturowego ”. Główną przesłanką do sformułowania Narodowego Programu Kultury „Ochrona zabytków i dziedzictwa kulturowego” jest uznanie zasobów dziedzictwa za podstawę rozwoju kultury i upowszechniania kultury, a także za potencjał regionów, służący wzrostowi konkurencyjności regionów dla turystów, inwestorów i mieszkańców.

4.1.5 Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030

Koncepcja Przestrzenna Zagospodarowania Kraju 2030 przyjęta Uchwałą nr 239 Rady Ministrów z dnia 13 grudnia 2011 r. stanowi najważniejszy dokument strategiczny dotyczący ładu przestrzennego Polski. Celem strategicznym dokumentu jest efektywne wykorzystanie przestrzeni i jej zróżnicowanych potencjałów rozwojowych do osiągnięcia: konkurencyjności, zwiększenia zatrudnienia i większej sprawności państwa oraz spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej w długim okresie czasu.

4.1.6 Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2020

Strategia rozwoju kapitału społecznego 2020 została przyjęta uchwałą nr 104 przez Radę Ministrów z dnia 18 czerwca 2013 r. Jest jedną z dziewięciu tzw. strategii zintegrowanych, służących wdrożeniu SRK 2020. Jako cel główny wskazano w niej wzmocnienie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno - gospodarczym Polski, w którego ramach określono cztery cele szczegółowe. W kontekście ochrony zabytków i opieki nad nimi wskazać można czwarty z celów „Rozwój i efektywne wykorzystanie potencjału kulturowego i kreatywnego”, a zwłaszcza jego priorytet 4.1. „Wzmocnienie roli kultury w budowaniu spójności społecznej”. Wytyczone tutaj kierunki działań to:

- tworzenie warunków wzmacniania tożsamości i uczestnictwa w kulturze na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym,
- ochrona dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego oraz krajobrazu,
- digitalizacja, cyfrowa rekonstrukcja i udostępnianie dóbr kultury.

Walory i potencjał tkwiący w dziedzictwie kulturowym są postrzegane w strategii, jako „kluczowy element potencjału kulturowego”, a tym samym jedna z „szans rozwojowych dla całego społeczeństwa”. W strategii podnosi się także kwestię znaczenia aktywnej partycypacji społecznej w ochronie zabytków i opiece nad nimi.

4.2 Relacje regionalne

W trakcie opracowywania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Bobrowo na lata 2019-2022 obowiązującymi dokumentami na poziomie województwa, podejmującymi tematykę ochrony i opieki oraz promocji dziedzictwa kulturowego są :

4.2.1 Program Opieki nad Zabytkami Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2017- 2020r.

Stanowi najważniejszy dokument określający cele i kierunki działania w zakresie zachowania dziedzictwa kulturowego na obszarze województwa. Program został przyjęty uchwałą Nr

XXXI/518/17 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego w dniu 24 kwietnia 2017 r.

W celu szczegółowego zapoznania się z zakresem działań należy odnieść się do Programu Opieki nad Zabytkami dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2017-2020 opublikowanego na stronie internetowej www.kujawsko-pomorskie.pl.

4.2.2 Strategia Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2020 - plan modernizacji 2020+

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2007-2020 przyjęta uchwałą Nr XLI/693/13 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dn. 21 października 2013 roku. Problematyka ochrony dziedzictwa i krajobrazu kulturowego oraz opieki nad zabytkami w województwie kujawsko-pomorskim została ujęta w niniejszym dokumencie, jako jedne z podstawowych kierunków działań w zakresie promocji dziedzictwa kulturowego.

4.2.3 Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2014-2020

Program jest podstawowym instrumentem realizacji celów Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+. Celem głównym RPO WK-P 2014-2020 jest uczynienie województwa kujawsko-pomorskiego konkurencyjnym innowacyjnym regionem Europy oraz poprawa jakości życia jego mieszkańców. Program finansowany będzie z Europejskiego Funduszu Rozwoju regionalnego (EFRR), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), publicznych środków krajowych i środków prywatnych RPO WK-P 2014-2020 opisany został w podziale na osie priorytetowe. W RPO WK-P 2014-2020 wybrano dziesięć celów tematycznych, którym przypisano określone priorytety inwestycyjne.

4.2.4 Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Kujawsko-Pomorskiego wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko.

Uchwałą Zarządu Województwa w m-cu czerwcu 2019 r. przyjęty został Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko. W planie zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego w pkt.IV.2 dotyczy Ochrony i funkcjonowania zasobów środowiska kulturowego. Samorząd województwa wspierać będzie:

- przedsięwzięcia zmierzające do obejmowania formami ochrony obiektów i zespołów obiektów o szczególnych wartościach kulturowych oraz wspomaganie prac dla zachowania obiektów objętych ochroną
- przedsięwzięcia zmierzające dla ochrony i harmonijnego kształtowania krajobrazów zachowujących tożsamość kulturową oraz walory tradycyjnego zagospodarowania,
- przedsięwzięcia zmierzające dla zachowania wartości obiektów dziedzictwa kulturowego poprzez ich zabezpieczenie, utrzymanie, rewaloryzację, renowację, restaurowanie bądź inne mogące wchodzić w zakres przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- przedsięwzięcia zmierzające dla kształtowania i utrwalania tożsamości regionalnej,
- przedsięwzięcia zmierzające do zagospodarowania bądź adaptacji zasobów dziedzictwa kulturowego dla celów kulturowych i turystycznych,
- przedsięwzięcia promocyjne i popularyzatorskie zasobów dziedzictwa kulturowego.

4.3. Relacje miejscowe

Strategia Rozwoju Gminy Bobrowo 2011-2020 podjęta w dniu 2 sierpnia 2011r. uchwałą Rady Gminy Nr VIII/63/11 określa misję, cele i kierunki działania gminy do roku 2020 roku.

Strategia zawiera opis historyczny gminy, zasoby przyrodnicze oraz obszary i obiekty przyrodnicze chronione oraz opisuje walory turystyczne ;

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Bobrowo zatwierdzonego uchwałą Rady Gminy w Bobrowie Nr VI/44/11 z dnia 29 kwietnia 2011r.

Załącznik Nr 1 do uchwały Rady Gminy Bobrowo zawiera uwarunkowania i diagnozę stanu

zagospodarowania przestrzennego. W pkt. 6 określa się uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków dóbr kultury współczesnej.

W pkt.6.1 omawia układ ruralistyczny w pkt.6.2 opisuje stan dziedzictwa kulturowego i zabytków dóbr kultury. W dalszej części zawiera wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości, parków dworskich i pozostałych oraz zawiera wykaz zabytków ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Ponadto studium zawiera wykaz stanowisk archeologicznych.

Załącznik Nr 2 do uchwały Rady Gminy Bobrowo określa kierunki zagospodarowania przestrzennego.

4.3.1 Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

W granicach gminy Bobrowo znajdują się:

- zabytki wpisane do rejestru zabytków nieruchomości, zabytki wpisane do wojewódzkiej ewidencji zabytków,
- zabytki wpisane do gminnej ewidencji zabytków,
- stanowiska archeologiczne, zlokalizowanych w trakcie badań powierzchniowych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski.

Należy dążyć do maksymalnej ochrony zachowanych zasobów dziedzictwa kulturowego i tworzenia warunków sprzyjających kreacji nowych wartości w harmonii z otoczeniem kulturowym i przyrodniczym. W szczególności wymagana jest ochrona obiektów i zespołów zabytkowych prawnie chronionych i ich otoczenia przed zmianami mogącymi spowodować degradację ich wartości historycznych, estetycznych i architektonicznych oraz porządkowanie i rehabilitacja istniejących założeń parkowych i cmentarzy. W odniesieniu do krajobrazu kulturowego, parków i cmentarzy ochroną należy objąć kompozycję przestrzenną, elementy małej architektury, zespoły zorganizowanej zieleni utrwalonej w krajobrazie kulturowym w postaci alei przydrożnych, drzewostanu oraz cmentarzy. Zakazuje się realizacji inwestycji mogących wpłynąć negatywnie na krajobraz kulturowy w tym wycinki zabytkowego drzewostanu.

4.3.2. Obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomości

W granicach administracyjnych gminy Bobrowo znajdują się obiekty nieruchome wpisane do rejestru zabytków. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomości znajduje się w części A studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bobrowo.

Zgodnie z przepisami Ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami ((Dz. U. z 2018 , poz. 2067 ze zm.) zabytki znajdujące się w rejestrze zabytków podlegają ochronie.

W odniesieniu do zabytków wpisanych do rejestru w tym zabytków archeologicznych. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami wymaga uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w przypadku:

- prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych;
- wykonywania robót budowlanych w otoczeniu zabytku;
- prowadzenia badań konserwatorskich;
- prowadzenia badań archeologicznych;
- przemieszczania zabytku nieruchomego;
- dokonywania podziału zabytku nieruchomego;
- zmiany przeznaczenia zabytku lub sposobu korzystania z tego zabytku;
- umieszczania na zabytku urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów, z wyłączeniem, tablic informujących, iż dany obiekt jest zabytkowy;
- podejmowania innych działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku;
- poszukiwania ukrytych lub porzuconych zabytków ruchomych, w tym zabytków archeologicznych, przy użyciu wszelkiego rodzaju urządzeń elektronicznych i technicznych oraz sprzętu do nurkowania.

4.3.3. Obiekty ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Na terenie gminy oprócz zabytków wpisanych do rejestru zabytków istnieją obiekty ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków. Wykaz zabytków objętych ewidencją znajduje się w części A studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bobrowo. W/w obiekty zabytkowe są obiektami proponowanymi do objęcia ochroną konserwatorską poprzez zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego, decyzji o warunkach zabudowy oraz decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej. Wszelkie prace związane z zabytkami wpisnymi do wojewódzkiej ewidencji zabytków (również prace związane z gospodarką drzewostanu) należy opiniować z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

4.3.4. Obiekty ujęte w gminnej ewidencji zabytków

W odniesieniu do zabytków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków ochronie podlega forma architektoniczna obiektu (gabaryty wysokościowe, forma dachu i rodzaj pokrycia, kompozycja i wystrój elewacji, forma stolarki drzwiowej). Należy zatem dążyć do utrzymania tradycyjnej kompozycji architektonicznej obiektu, a w przypadku rozbiórki opracować dokumentację konserwatorską.

4.3.5. Stanowiska archeologiczne

Na terenie gminy Bobrowo znajduje się 484 nieruchomości zabytki archeologiczne w trakcie badań powierzchniowych w ramach Archeologicznego Zdjęcia Polski, które szczegółowo przedstawione zostały w części A studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Bobrowo. Spośród nich jedynie 3 stanowiska archeologiczne, eksponowane w terenie, wpisane są do rejestru zabytków województwa kujawsko-pomorskiego.

Stanowiska archeologiczne podlegają ochronie, a wszelkie prace należy poprzedzić badaniami archeologicznymi lub prowadzić pod nadzorem archeologicznym, na które należy uzyskać pozwolenie wojewódzkiego konserwatora zabytków.

W przypadku odkrycia na terenie gminy w trakcie prac ziemnych nieujawnionych relikwów kultury materialnej teren powinien być udostępniony do inwestorskich badań ratowniczych.

Na powyższe zabytki archeologiczne planuje się wykonać karty gminnej ewidencji zabytków.

4.3.6. Wsie o zachowanym układzie i zabudowie o wartościach kulturowych

Należy opracować studium historyczno - ruralistyczne w celu zapewnienia właściwej integracji przestrzennej nowej zabudowy z istniejącymi elementami zagospodarowania jak zachowany układ, zabudowa o cechach tradycyjnych, zespoły sakralne, obiekty techniki i kultury materialnej tj. młyn, kuźnie, zespoły podworskie i wszelkie obiekty, których zabytkowy charakter jest oczywisty, wraz z elementami naturalnego krajobrazu tworzącymi kompozycję o wartości kulturowej. Miejscowości w których widoczne są zachowane układy ruralistyczne to: Nieżywieć, Brudzawy, Bobrowo i Kruszyny, które mają charakter wielodrożny oraz Zgniłobłoty, Dąbrówka, Grabowiec, Chojno, Grzybno i Tylice o charakterze ulicowym. Strefy układów ruralistycznych w tych miejscowościach pokrywają się z wyznaczoną na rysunku studium zwartą zabudową. W strefach układów ruralistycznych należy dążyć do zachowania istniejących form architektonicznych, a rozwój nowej zabudowy powinien następować poprzez uzupełnienie i kontynuację istniejących układów. Nowa zabudowa musi harmonizować z istniejącą zabudową pod względem wysokości, geometrii dachu oraz formy elewacji.

4.3.7. Zespoły dworskie i dworsko-parkowe

Zespoły dworskie i dworsko-parkowe podlegają ochronie jako kompleksy zabytkowe i przyrodnicze stanowiące integralnie połączoną całość o dużych walorach krajobrazowych. Wyznacza się strefy założeń dworskich i dworsko-parkowych w miejscowościach: Słoszewy, Czekanowo, Wichulec, Buczek, Nieżywieć, Grzybno i Kruszyny Szlacheckie. W/w strefy obejmują zarówno tereny działek,

na których obiekty zabytkowe się znajdują jak również bezpośrednie otoczenie tych działek. Niedopuszczalne jest lokalizowanie na ich terenie nowych budowli, wprowadzanie infrastruktury technicznej, niwelacje ziemne bądź zmiana warunków środowiskowych (np. melioracje). Wszystkie zmiany sposobu użytkowania, adaptacje i remonty obiektów wchodzących w skład zespołów, ujętych w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków wymagają zaopiniowania wojewódzkiego konserwatora zabytków a prace rewaloryzacyjne mogą być wykonane jedynie w oparciu o specjalistyczną dokumentację akceptowaną przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

W stosunku do założeń parkowych, wpisanych do rejestru zabytków należy uzyskać pozwolenie Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na prowadzenie prac związanych z zagospodarowaniem terenu, lokalizowaniem elementów małej architektury, nasadzeniem oraz wycinką drzew i krzewów.

W stosunku do terenów założeń dworsko-parkowych niewpisanych do rejestru zabytków w miejscowościach: Bobrowo, Buczek, Czekanowo, Grzybno, Kawki (dworski), Kawki (dworcowy), Kruszyny, Kruszyny Szlacheckie, Małki, Pasieki, Wichulec opiniowaniu nie wymaga wycinka drzew.

4.3.8. Obiekty sakralne

Do obiektów sakralnych o wybitnych wartościach zabytkowych należą kościoły oraz cmentarze wszystkich wyznań. Dla kościołów i cmentarzy wpisanych do rejestru zabytków ujętych w wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków wyznacza się strefy obejmujące bezpośrednie otoczenie w miejscowościach : Nieżywieć, Bobrowo, Brudzawy, Kruszyny, Kawki, Grzybno.

Wszelkie roboty budowlane w granicach stref ww. wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

Dla cmentarzy nie wpisanych do rejestru zabytków w miejscowościach Zgniłobłoty, Grabowiec, Małki, Chojno, Wądzyn i Kruszyny Szlacheckie roboty budowlane, wycinki drzew i krzewów w granicach stref nie podlegają opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Obowiązuje zakaz lokalizowania obiektów kubaturowych nie związanych z funkcją, usuwania nagrobków pochodzących przed 1945 r. oraz rozbiórki ogrodzeń. Wycinka drzew na terenach cmentarzy ujętych w wojewódzkiej ewidencji zabytków i gminnej ewidencji zabytków wymaga uzyskania opinii Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

4.3.9. Strefy ochrony konserwatorskiej oraz ochrony ekspozycji

Strefy ochrony konserwatorskiej zostały wyznaczone w miejscowościach: Bobrowo i Nieżywieć. W granicach strefy ochrony konserwatorskiej obowiązują następujące zasady:

- zachowanie charakterystycznego usytuowania budynków i zieleni;
- zachowanie charakteru, skali i proporcji obiektów;
- kontynuacja występujących historycznie tradycji budowlanych w nowej zabudowie;
- dostosowanie nowej zabudowy do występujących historycznie tradycji budowlanych w zakresie kompozycji przestrzennej, skali i proporcji brył, rozwiązań konstrukcyjnych i materiałowych zabudowy;
- wszelkie remonty winny być wykonywane z zastosowaniem tradycyjnych materiałów (kamień, cegła, drewno, dachówka ceramiczna lub produkty o wyglądzie zbliżonym);
- wszelkie prace i działania w tym podziały geodezyjne wymagają uzgodnienia z właściwym konserwatorem zabytków;
- prace przy drzewostanie wymagają uzgodnienia z właściwym Konserwatorem Zabytków.

Strefy ochrony ekspozycji wprowadzone w miejscowościach Bobrowo, Nieżywieć, Kruszyny, Brudzawy, Kawki i Grzybno stanowią zabezpieczenie właściwego eksponowania budynków zabytkowych. Poprzez zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego należy ograniczyć gabaryty nowych budynków oraz chronić teren integralnie związany z zabytkowymi budynkami stanowiącymi jego najbliższe otoczenie.

W przypadku stwierdzenia potrzeby ustalenia nowych stref ochrony konserwatorskiej istnieje możliwość wprowadzenia ich w trybie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

5. ZASOBY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO GMINY BOBROWO

5.1 Rys historyczny Gminy Bobrowo

Gmina Bobrowo położona jest w zachodniej części powiatu brodnickiego. Zajmuje obszar 146,3 km², który zamieszkuje ponad 6,3 tys. mieszkańców.

Obszar Gminy był stosunkowo wcześniej zajęty przez człowieka, co dokumentują liczne świadectwa z różnych faz osadniczych (stwierdzono ponad 400 stanowisk archeologicznych tzw. płaskich oraz 3 stanowiska wypukłe, znane jako grodziska). Pierwsze osady pojawiły się we wczesnym średniowieczu, z tego okresu pochodzą grodziska odkryte we wsiach Bobrowo, Budy Choińskie, Słoszewy. Terytorium Gminy stanowi część historycznej Ziemi Chełmińskiej. Od roku 1226 ziemie dzisiejszej gminy weszły we władanie Zakonu Krzyżackiego. Świadectwem osiedli założonych w okresie administracji Zakonu Krzyżackiego są budowle kościołów w Bobrowie, Nieżywiciu, Brudzawach i Kruszynach. W 1479 r. teren Gminy został włączony do dóbr królewskich w granicach starostwa brodnickiego.

W II połowie XVII w. po zniszczeniach spowodowanych wojnami szwedzkimi, tereny Gminy kolonizowane były przez osadników z zachodu głównie ludność pochodzenia germańskiego. W następstwie I rozbioru terytorium gminy znalazło się w granicach zaboru pruskiego.

Wiek XIX to okres rozwoju gospodarczego. Zlikwidowano pańszczyznę, powstały duże kapitalistyczne majątki obszarne. Przez obszar gminy poprowadzono dwie linie kolejowe: z Brodnicy do Jabłonowa i z Brodnicy do Golubia. Fakt ten miał duży wpływ na dalszy pomyślny rozwój rolnictwa, ułatwiając wywóz i zbytnie produktów rolnych.

Pierwsza wojna światowa (1914-1918), w której zginęli również mieszkańcy Bobrowa i okolic, przyniosła Polsce niepodległość. Pomnik poświęcony ofiarom wojny znajduje się na cmentarzu w Bobrowie. Na czterech tablicach są wypisane nazwiska poległych z całej parafii Bobrowo. W sierpniu 1920 r. niedaleko Bobrowa rozegrała się zwycięska dla Polaków bitwa z wojskami bolszewickimi. W okresie II Rzeczypospolitej obszar gminy znalazł się w granicach województwa pomorskiego, a tereny należały do powiatu brodnickiego. Na mocy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 lipca 1934 roku o podziale powiatu brodnickiego na gminy wiejskie utworzono gminę Bobrowo oraz gminę Nieżywieć. W tym samym roku 20 września nastąpił podział gmin na gromady, Bobrowo na 10, a Nieżywieć na 8 gromad.

Okupacja hitlerowska 1939-1945 przyniosła masową eksterminację ludności polskiej. Na cmentarzu w Bobrowie znajdują się mogiła Zygmunta Piotrowskiego, który został zastrzelony 27 września 1943 roku w Wichulcu przez patrol niemiecki. Natomiast w Brudzawach, na budynku byłej szkoły podstawowej, znajduje się pamiątkowa tablica upamiętniająca poległych i pomordowanych nauczycieli z powiatu brodnickiego. Jednym z nich był Paweł Szmichowski nauczyciel w szkole w Brudzawach. Po zakończeniu II wojny światowej zaczęto wdrażać komunizm. Na terenie naszego kraju zakładano rady narodowe, które podlegały władzy komunistycznej w Warszawie. W 1953 roku rozpoczęto zmiany w podziale administracyjnym kraju najniższego szczebla, gminy miały zastąpić mniejsze jednostki – gromady. Na dzisiejszym terenie gminy Bobrowo powstało 5 Gromadzkich Rad Narodowych w Bobrowie, Grzybnie, Kruszynach, Małkach i Nieżywiciu. W 1972 r. ww. gromady zostały włączone w jedną gminę z siedzibą w Bobrowie.

5.2. Zabytki Gminy Bobrowo wpisane do rejestru zabytków oraz ujęte w wojewódzkiej ewidencji zabytków

Lp.	Miejscowość	nr	Obiekt	Nr ewid. działki	Uwagi
1.	Bobrowo		Kościół parafialny pw. św. Jakuba Apostoła	111/1	rej. zab., decyzja z 17.10.1929, nr rejestru: A/398
2.	Bobrowo		Cmentarz przykościelny	111/1	

3.	Bobrowo		Cmentarz parafialny	122	
4.	Bobrowo		Cmentarz ewangelicki	61/2	
5.	Bobrowo		Park dworski	258/26 oraz część działki nr 258/28	
6.	Bobrowo	20	Dom	65/8	
7.	Bobrowo	36	Dom	110/1	
8.	Bobrowo	49	Dom	77/3	
9.	Bobrowo	49a	Plebania	74/6	
10.	Bobrowo	28	Mleczarnia	257/5, 257/6, 257/4	
11.	Brudzawy		Kościół parafialny pw. Św. Andrzeja	66	rej. zab., decyzja z 08.11.1931, nr rejestru: A/372
12.	Brudzawy		Cmentarz przykościelny	66, cz. dz nr 67/5	
13.	Brudzawy		Cmentarz ewangelicki	163/1	
14.	Brudzawy	43	Szkoła z budynkiem gospodarczym	156/4, 156/1	
15.	Brudzawy	67	Dom	65/1	
16.	Brudzawy	67	Budynek gospodarczy	65/1	
17.	Brudzawy	68	Plebania	86/1	
18.	Brudzawy	77	Dom	13/2	
19.	Buczek	13	Dwór	36/9	
20.	Buczek		Park dworski	36/14, 36/13, 38	
21.	Budy		Cmentarz ewangelicki	21	
22.	Chojno		Cmentarz ewangelicki	16	
23.	Chojno	26	Teren założenia dworsko- parkowego	21, cz. dz. nr 18/1	
24.	Chojno 27		Oficyna dworska	18/1	
25.	Chojno	14	Szkoła	43/3	
26.	Chojno	16	Dom	35/1	
27.	Chojno	20	Dom	26	
28.	Chojno	26	Dom	21	
29.	Czekanowo		Park dworski	5	
30.	Czeka nowo		Kapliczka z figurą Matki Bożej	5	
31.	Czekanowo	7	Dom mieszkalny w zespole podworskim	36	
32.	Czekanowo	2	Budynek celny	13/3	
33.	Dąbrówka	12	Dom	26/4	
34.	Dąbrówka	15	Dom	41	
35.	Dąbrówka	17	Szkoła	43/2	
36.	Drużyny	34	Szkoła	152/2	
37.	Drużyny	34	Budynek gospodarczy przy szkole	152/2	
38.	Drużyny	55	Dom	64/6	
39.	Drużyny	55	Budynek inwentarski	64/6	
40.	Drużyny	55	Budynek gospodarczy	64/6	
41.	Drużyny	55	Stodoła	64/6	
42.	Grabowiec		Cmentarz ewangelicki	cz. dz. 27	
43.	Grabowiec	8	Dom	110	
44.	Grabowiec	10	Dom	46/5	
45.	Grabowiec	12	Szkoła	48/1	

46.	Grabowiec	19	Dom	124	
47.	Grabowiec	20	Dom	75	
48.	Grzybno	59	Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki parafialny pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa wraz z terenem przykościelnym, stanowiącym działkę nr 19/4	19/4	rej. zab., decyzja z 30.11.2006, nr rejestru: A/1258
49.	Grzybno		Cmentarz parafialny	144	
50.	Grzybno	17	Park dworski	19/7, część działki nr 19/8	
51.	Grzybno	17	Dwór	19/7	
52.	Grzybno	29	Dom	95/10	
53.	Kawki	93	Kościół ewangelicki, ob. rzymskokatolicki filialny pw. św. Antoniego Padewskiego	97	rej. zab., decyzja z 28.06.2010, nr rejestru: A/1565
54.	Kawki		Południowa część przykościelnego cmentarza ewangelickiego wraz z działką nr 97 i 98	97, 98	
55.	Kawki		Północna część przykościelnego cmentarza ewangelickiego	96	
56.	Kawki		Cmentarz choleryczny	170/2	
57.	Kawki	13	Park dworski	93/3, 90/2, część działek nr: 92/3, 93/5	
58.	Kawki	10	Dwór	93/3	
59.	Kawki	1	Szkoła	168/2	
60.	Kawki	2	Dom	167/2	
61.	Kawki		Park dworcowy	180/2, części działek: 180/6, 180/5, 180/1 i 181	
62.	Kawki	64	Budynek dworca PKP	180/1	
63.	Kawki		Sanitariat pkp	180/1	
64.	Kawki	63	Budynek mieszkalny PKP	180/2	
65.	Kawki	62	Budynek mieszkalny PKP	180/3	
66.	Kawki	84	Dom	238	
67.	Kruszyny (Duże)	58 a	Kościół parafialny pw. św. Mikołaja	340	rej. zab., decyzja z 24.10.1929, nr rejestru: A/396
68.	Kruszyny (Duże)		Cmentarz przykościelny	cz. dz. 340	
69.	Kruszyny (Duże)		Cmentarz parafialny	141	
70.	Kruszyny		Cmentarz ewangelicki	298	

	(Duże)				
71.	Kruszyny (Duże)		Zespół dworsko-parkowy:		
72.	Kruszyny (Duże)		Teren założenia dworsko-parkowego	347/13, 347/20, 347/8 oraz część działek nr: 347/23, 339.	
73.	Kruszyny (Duże)		Park dworski	część działek nr: 347/23, 339	
74.	Kruszyny (Duże)		Kaplica grobowa na terenie parku dworskiego	347/23	
75.	Kruszyny (Duże)		Ekonomówka w zespole dworsko-parkowym	347/13, 347/20	
76.	Kruszyny (Duże)	2a	Dom	291/1	
77.	Kruszyny (Duże)	7	Szkoła	293/8	
78.	Kruszyny (Duże)	9	Poczta	365	
79.	Kruszyny (Duże)	15	Mleczarnia	246	
80.	Kruszyny Rumunki		Cmentarz ewangelicki	189(obręb Kruszyny)	
81.	Kruszyny Szlacheckie	52	Park dworski	części działek 100/6 i 100/7	
82.	Kruszyny Szlacheckie		Cmentarz choleryczny	126	
83.	Lisa Młyn	3	Młyn wodny	243/3	rej. zab., decyzja z 11.07.1980, nr rejestru: A/1510
84.	Małki		Cmentarz ewangelicki	166	
85.	Małki		Ruina kaplicy cmentarnej na cmentarzu ewangelickim	166	
	Małki		Zespół dworsko-parkowy:		
86.	Małki		Teren założenia dworsko-parkowego	część działki nr 265	
87.	Małki	48	Dwór, oficyna	161/4	
88.	Małki		Park dworski	część działki nr 265	
89.	Małki		Obora z zespołu dworskiego wraz z fragmentami ogrodzenia i słupami bramy wjazdowej	265	
90.	Małki	5	Mleczarnia	198	
91.	Małki	29	Szkoła	204/1	
92.	Małki	49	Dworzec PKP	228	
93.	Małki		Sanitariat PKP	228	
94.	Nieżywieć	27	Kościół parafialny pw. Św. Jana Chrzciciela	152	rej. zab., decyzja z 17.10.1929 nr rejestru: A/395
95.	Nieżywieć		Cmentarz przykościelny	151/1, 152 i cz. Dz.	

				nr 153/1	
	Nieżywieć		Zespół dworsko-parkowy:		
96.	Nieżywieć		Teren założenia przestrzennego zespołu dworsko-parkowego	482/6, 482/8, 482/7 oraz część działek nr: 482/5, 482/13	
97.	Nieżywieć	120	Dwór	482/6	rej. zab., decyzja z 12.11.1991, nr rejestru: A/159
98.	Nieżywieć		Park	482/6, 482/8, 482/7 oraz część działek nr: 482/5, 482/13	
99.	Nieżywieć		Budynek gospodarczy	482/6	
100.	Nieżywieć		Budynek gospodarczy	482/5	
101.	Nieżywieć	21	Dom	144/6	
102.	Nieżywieć	25	Czworak	342/2	
103.	Nieżywieć	26	Szkoła	149/8	
104.	Nieżywieć	26 a	Szkoła	149/6	
105.	Nieżywieć	30	Dom	346	
106.	Nieżywieć	34	Dom	154/2	
107.	Nieżywieć	36	Dom	156	
108.	Nieżywieć	37	Dom	350/2	
109.	Nieżywieć	38	Dom	157	
110.	Nieżywieć	56	Dom	279	
111.	Nieżywieć	57	Mleczarnia	349/1	
112.	Nieżywieć	59	Inwentarski	163/8	
113.	Nieżywieć	60	Dom	360/1	
114.	Nieżywieć	62	Młyn elektryczny	276	
115.	Nieżywieć	70	Dom	235	
116.	Nieżywieć	76	Dom	238/4	
117.	Nieżywieć	83	Dom	377/8	
118.	Pasieki		Park dworski	część działek nr:135/1,135/58 (obręb Bobrowo)	
119.	Słozewy		Zespół dworsko-parkowy:	173/74, 173/72,	rej. zab., decyzja z 04.02.1988, nr rejestru: A/634
120.	Słozewy		Teren założenia przestrzennego zespołu podworskiego	173/73 oraz część działki nr 173/70 (obręb Wymokłe)	
121.	Słozewy	1	Dwór	173/70(obręb Wymokłe)	
122.	Słozewy		Park	Część działki nr 173/70 (obręb Wymokłe)	
123.	Słozewy		Kuźnia	173/70 (obręb Wymokłe)	
124.	Słozewy		Spichlerz	173/70 (obręb Wymokłe)	
125.	Słozewy		Stajnia	173/70 (obręb Wymokłe)	
126.	Słozewy	7	Szkoła	188/1, 88/1 (obręb Wymokłe)	
127.	Wądryń		Cmentarz ewangelicki	101	
128.	Wądryń	7	Szkoła	143/4	
129.	Wądryń	8	Dom	122	

130.	Wądryń	15	Dom	52/1	
131.	Wichulec		Park dworski	część działki nr 101/1	
132.	Wichulec	18	Dwór	100/1	
133.	Wichulec	11	Dom	77	
134.	Wichulec	14	Szkoła	74/11	
135.	Zgniłobłoty		Cmentarz ewangelicki	84, 85	
136.	Zgniłobłoty	6	Dom	217/2	
137.	Zgniłobłoty	51	Dom	53	
138.	Zgniłobłoty	53	Szkoła	54/5	
139.	Zgniłobłoty	53a	Dom	54/4	
140.	Zgniłobłoty	54	Młyn	57/4	
141.	Zgniłobłoty	55	Dom	337/4	

5.4 Wykaz zasobów archeologicznego środowiska kulturowego w Gminie Bobrowo

5.4.1 Na terenie Gminy Bobrowo zaewidencjonowane są 484 nieruchome zabytki archeologiczne - stanowiska archeologicznych (zestawienie ilościowe stanowisk archeologicznych - załącznik nr 1).

6. OCENA EFEKTÓW REALIZACJI PROGRAMU 2019-2022

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Bobrowo, po zaopiniowaniu przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, zostanie przedstawiony Radzie Gminy, w celu przyjęcia go uchwałą. Program został opracowany na okres czterech lat i stanowi dokument uzupełniający w stosunku do innych dokumentów planistycznych i aktów prawa miejscowego. Co dwa lata Wójt będzie sporządzał sprawozdania z realizacji zadań Programu i przedstawiał je Radzie Gminy.

Głównym odbiorcą programu jest społeczność lokalna, która bezpośrednio powinna odczuć efekty jego wdrażania. Dotyczy to nie tylko właścicieli i użytkowników obszarów i obiektów zabytkowych, ale również wszystkich mieszkańców. Program powinien służyć podejmowaniu planowych działań dotyczących: inicjowania, wspierania, koordynowania badań i prac z dziedziny ochrony zabytków i opieki nad zabytkami oraz upowszechniania i promowania dziedzictwa kulturowego.

7. DIAGNOZA STANU OBIEKTÓW ZABYTKOWYCH W GMINIE BOBROWO

W Gminie Bobrowo w rejestrze zabytków znajduje się 9 obiektów architektury oraz 132 obiekty wpisane do gminnej ewidencji zabytków. W zdecydowanej większości w/w obiekty stanowią własność prywatną lub kościelną.

Wśród wymienionych w rozdziale 5 obiektów zabytkowych w najlepszym stanie są obiekty sakralne, które zostały wyremontowane na zewnątrz oraz odrestaurowane wewnątrz w latach 2015-2018 kościoły w Nieżywiciu, Kruszynach, Bobrowie, Grzybnie. Odnowienia wymagają w kościołach ciągle elewacje wewnętrzne. Dotychczasowe prace konserwacyjne wykonywane były ze środków zewnętrznych w ramach programów operacyjnych Marszałka Województwa, środków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, składek zebranych przez parafian oraz w ramach dotacji z budżetu gminy.

Prace przy obiektach znajdujących się w wojewódzkiej ewidencji konserwatorskiej muszą uzyskać opinię Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków lub uzgodnienia skierowane przez właściwy organ budowlany w myśl aktualnych przepisów prawa budowlanego albo uzgodnione w ramach decyzji o warunkach zabudowy lub celu publicznego.

Obiekty wpisane do ewidencji zabytków w większości stanowią własność prywatną. Są w części wyremontowane i przez to został zmieniony ich pierwotny wygląd. Pozostałe obiekty zachowały pierwotny wygląd lecz część z nich wymaga pilnego remontu.

Przy zabytkowych założeniach zieleni i na cmentarzach prowadzone będą bieżące prace pielęgnacyjne i porządkowe które powinny uzyskać wcześniejszą akceptację Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w przypadku obiektów wpisanych do rejestru zabytków pozwolenia w formie decyzji administracyjnej na prowadzenie określonych we wniosku prac, natomiast w obiektach w ewidencji w formie opinii względnie uzgodnienia.

Wykaz obiektów znajdujących się w ewidencji zabytków został ustalony, ale ich lokalizacja wymaga szczegółowych ustaleń w terenie, co do ich właścicieli.

7.1 Analiza szans i zagrożeń

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> - rosnąca rola samorządu poprzez włączenie ochrony zabytków w strefę rozwoju regionalnego, - możliwość finansowania prac konserwatorskich i remontowanych obiektów zabytkowych ze środków finansowych pochodzących z różnych źródeł, - uwzględnienie programu w sporządzaniu programów planów i strategii rozwoju gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> - pogarszający się stan techniczny tkanki zabytkowej spowodowany niewłaściwym użytkowaniem, celowym niszczeniem (w szczególności obiektów i zespołów dworskich zabudowy XIX- wiecznej), - brak środków na skuteczną ochronę i zabezpieczenie zabytków, - niska świadomość właścicieli obiektów o ich zabytkowym charakterze (będących w gminnej ewidencji zabytków).

7.2 Założenia programowe

Celem strategicznym programu jest zachowanie Dziedzictwa Kulturowego oraz zwiększenie zainteresowania turystycznego Gminą Bobrowo.

Cel ten będzie realizowany w ramach 3 priorytetów

Priorytet 1

Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno- gospodarczego gminy

Priorytet 2

Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego

Priorytet 3

Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja służąca budowaniu tożsamości kulturalnej.

W ramach Priorytetu 1

Priorytet I: Rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego, jako element rozwoju społeczno-gospodarczego gminy			
Kierunki działań	Zadania	Wykonawca	Źródła finansowania
Zahamowanie procesu degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania	<ul style="list-style-type: none"> - Prowadzenie prac remontowo-konserwatorskich przy obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków. - Podejmowanie starań o uzyskanie środków zewnętrznych na 	Gmina Bobrowo, Właściciele obiektów zabytkowych.	Budżet gminy, Dotacje unijne, Dotacje Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-

	rewaloryzację zabytków.		Pomorskiego, Dotacje Kujawsko- Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Dotacje Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.
--	-------------------------	--	--

Priorytet II: Badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja i edukacja służąca budowaniu tożsamości lokalnej

Kierunki działań	Zadania	Wykonawca	Źródła finansowania
Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego	<ul style="list-style-type: none"> - Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, szczególnie obszarów o dużym nasyceniu zabytkami archeologicznymi - Konsekwentne egzekwowanie zapisów dotyczących działalności inwestycyjnej na obszarach objętych ochroną określonych w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego 	Gmina Bobrowo	Budżet gminy
Rozszerzenie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego gminy	<ul style="list-style-type: none"> - Podejmowanie prób wyeksponowania turystycznego zabytków położonych na terenie gminy 	Gmina Bobrowo	Budżet gminy, Dotacje unijne, Dotacje Urzędu Marszałkowskiego Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Dotacje Kujawsko-Pomorskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, Dotacje Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Priorytet III: Ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego

Kierunki działań	Zadania	Wykonawca	Źródła finansowania
Szeroki dostęp do informacji o dziedzictwie kulturowym gminy	<ul style="list-style-type: none"> - Udostępnienie informacji o zabytkach gminy w Internecie - Utworzenie gminnego systemu informacji i promocji (bazy danych) 	Gmina Bobrowo,	Budżet gminy,

	środowiska kulturowego opartego o stronę internetową.		
Edukacja i popularyzacja wiedzy o regionalnym dziedzictwie kulturowym	<ul style="list-style-type: none"> - Rozwijanie działalności wystawienniczej powiązanej z zabytkami Gminy Bobrowo i ich historią - Organizowanie i wspieranie realizacji konkursów, wystaw i innych działań edukacyjnych - Wydawanie i wspieranie publikacji (w tym opracowań historycznych, folderów promocyjnych, przewodników) poświęconych problematyce dziedzictwa kulturowego gminy - Wprowadzenie i upowszechnienie tematyki ochrony dziedzictwa kulturowego do systemu edukacji szkolnej poprzez organizację Gminnego Dnia Ochrony Zabytków. 	Gmina Bobrowo,	Budżet gminy, Dotacje Urzędu Marszałkowskiego

8. INSTRUMENTALIZM REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Zakłada się, że zadania określone w Gminnym Programie Opieki nad Zabytkami będą wykonywane na podstawie poniższych instrumentów:

- 1) instrumentów prawnych wynikających z przepisów ustawowych tj. uchwałach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, wykonywanie decyzji administracyjnych;
- 2) instrumentów finansowych tj. korzystanie z programów uwzględniających finansowanie z funduszy unijnych, subwencje, nagrody, dotacje;
- 3) instrumentów koordynacji tj. poprzez realizację projektów i programów dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego zapisanych w wojewódzkich, powiatowych i gminnych strategiach, planach rozwoju lokalnego;
- 4) instrumentów społecznych poprzez działania edukacyjne promocyjne, współdziałanie z organizacjami społecznymi.

9. ZAKRES SPRAWOZDANIA Z REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI.

Z realizacji programu Wójt Gminy będzie sporządzał co dwa lata sprawozdanie, które przedstawiać będzie Radzie Gminy Bobrowo opierając się na poniższych kryteriach.

W ramach priorytetu I rewaloryzacja dziedzictwa kulturowego jako element rozwoju społeczno-gospodarczego gminy sprawozdanie będzie zawierać :

- 1) zakres współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy;
- 2) wartość finansową pracy wykonaną w ramach prac konserwatorskich;
- 3) poziom w (%) wydatków z budżetu gminy na ochronę i opiekę nad zabytkami;
- 4) liczbę złożonych wniosków o dofinansowanie renowacji obiektów zabytkowych.

W ramach priorytetu II ochrona i świadome kształtowanie krajobrazu kulturowego
- poziom (w %) objęcia terenu gminy wykonanymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego.

W ramach priorytetu III badanie i dokumentacja dziedzictwa kulturowego oraz promocja służąca budowaniu tożsamości sprawozdanie będzie zawierać;

- 1) liczbę zrealizowanych konkursów, wystaw, działań edukacyjnych na terenie gminy;
- 2) liczbę utworzonych szlaków turystycznych;
- 3) liczbę opracowań w postaci folderów promocyjnych.

10. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

Finansowanie ochrony i opieki nad zabytkami odbywać się będzie z różnych źródeł tj:

- 1) źródła publiczne: budżet gminy, środki Unii Europejskiej;
- 2) źródła prywatne : osoby fizyczne organizacje pozarządowe, organizacje kościelne.

Finansowanie programu będzie realizowane z wykorzystaniem środków funduszy strukturalnych.

Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. poza określeniem zasad i form ochrony i opieki nad zabytkami porusza także kwestie związane z finansowaniem prac przy zabytkach z udziałem środków państwa.

Dotacje takie przyznawane są przez ministra właściwego do spraw kultury i dziedzictwa narodowego lub wojewódzkiego konserwatora zabytków właściwego dla terenu, na którym zlokalizowany jest obiekt zabytkowy wpisany do rejestru zabytków. Zaznaczyć przy tym należy niezależność tych źródeł finansowania.

Innym elementem wynikającym z ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami jest zapis pozwalający o ubieganie się o udzielenie dofinansowania w przypadku właścicieli i użytkowników wymienionych w ustawie nie tylko na prace planowane do wykonania przy zabytku w danym roku budżetowym, lecz także na prace, które zostały wykonane w okresie trzech lat poprzedzających rok złożenia przez wnioskodawcę wniosku o udzielenie dotacji (art. 76 ust.1 pkt 2). Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zawiera także wykaz prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych, które mogą być objęte dotacją (art. 77).Integralną częścią ustawy, wynikającą z zapisu art. 80 ust. 1, jest rozporządzenie ministra kultury i dziedzictwa narodowego określające szczegółowe warunki i tryb udzielania dotacji celowej na prace konserwatorskie lub restauratorskie przy zabytku wpisanym na Lisę Skarbów Dziedzictwa oraz prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków (Dz. U. z 2017r.poz.1674).

10.1 Programy regionalne i krajowe wspierające konserwację zabytków

Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020.

Instytucja Zarządzająca - Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego poprzez Departament Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego.

10.1.1.Opis zawartej w programie strategii dotyczącej wkładu w realizację unijnej strategii na rzecz inteligentnego zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu oraz do osiągnięcia spójności gospodarczej społecznej i terytorialnej.

Kultura

W województwie kujawsko-pomorskim znajdują się obiekty zabytkowe podlegające ochronie, w szczególności są to obiekty architektury sakralnej, rezydencjonalnej, zamki, zespoły miejskie, zieleń zabytkowa, infrastruktura wojskowa oraz stanowiska archeologiczne. Natomiast zbiór rejestrowych zabytków ruchomych jest podzielony na następujące kategorie: wyposażenie świątyń, wyposażenie

obiektów świeckich (w tym stropy, freski, detal architektoniczny), pomniki oraz nagrobki, zabytki techniki, kolekcje prywatne.

Wyzwania i potrzeby

Zachowanie dziedzictwa materialnego, zachowanie dziedzictwa niematerialnego, kultywowanie tradycji regionalnych, wzrost świadomości społecznej dla ochrony dziedzictwa kulturowego.

11. REALIZACJA I FINANSOWANIE PRZEZ GMINĘ ZADAŃ Z ZAKRESU OCHRONY ZABYTKÓW.

Zadania finansowane przez gminę w zakresie zadań opieki i ochrony dziedzictwa kulturowego zawarte są w budżecie gminy stanowią wydatek od 0,05 do 0,09 % .

W 2008 roku Rada Gminy Bobrowo podjęła uchwałę o dofinansowaniu prac konserwatorskich restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.(wzór uchwały o przyjęciu zasad i trybu udzielenia dotacji zawiera załącznik nr 2).

Gmina w okresie obowiązywania programu za lata 2015-2018 zrealizowała następujące zadania związane z ochroną zabytków w następujących obiektach :

- 1) Kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela,87-326 Nieżywieć - wykonanie prac konserwatorskich przy ołtarzu głównym - etap II. listopad 2015r. na kwotę 9.278,81 zł;
- 2) Kościół parafialny pw. św. Mikołaja w Kruszynach - wykonanie prac konserwatorskich i restauratorskich przy ołtarzu bocznym prawym - grudzień 2016r. na kwotę 13.909,56 zł;
- 3) Kościół parafialny p.w. św. Jana Chrzciciela, 87-326 Nieżywieć - wykonanie prac konserwatorskich przy ołtarzu głównym - etap III grudzień 2016r. na kwotę 5.750,00 zł;
- 4) Kościół parafialny pw. św. Jakuba Apostoła Starszego w Bobrowie, 87-327 Bobrowo - wykonanie prac konserwatorskich przy elektrycznej ambonie z końca XIX w. - sierpień 2017r. na kwotę 15.000 zł;
- 5) Kościół parafialny p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Grzybnie, Grzybno 59, 87-327 Bobrowo - wykonanie prac konserwatorskich polegających na wymianie deskowania na stropach między kondygnacyjnych wieży, wymianie drabiny i schodów, założenie szklanych plomb na spękaniach - listopad 2018r. na kwotę 30.000 zł

Załącznik nr 1 do Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami
Gminy Bobrowo na lata 2019-2022

Zestawienie ilościowe stanowisk archeologicznych w sołectwach wg. obszarów AZP

Lp.	Sołectwa	Obszary AZP											Ilość stanowisk w sołectwie	Uwagi
		33-48	33-49	33-50	34-48	34-49	34-50	35-48	35-49	35-50	36-49	36-50		
1.	Bobrowo					18	32*						50	* 1 grodzisko wpisane do rejestru zabytków
2.	Buczek					1			1				2	
3.	Budy									1			1	
4.	Brudzawy				18	17							35	
5.	Chojno						2*		1	6			9	* 1 grodzisko wpisane do rejestru zabytków
6.	Czekanowo			7			3						10	
7.	Dąbrówka					24							24	
8.	Drużyny						17						17	
9.	Grabówiec							4	7				11	
10.	Grzybno						14						14	
11.	Kawki								16				16	
12.	Kruszyny		56			286							86	
13.	Kruszyny Rum.					4							4	
14.	Kruszyny Szl.						19						19	
15.	Malki								29				29	
16.	Nieżywiec				17	19		11	7				54	
17.	Tylice					2			1				3	
18.	Wichulec						10						10	
19.	Wymokle								2		7*	3	12	* 1 grodzisko we wsi Słoszewy, wpisane do rejestru zabytków
20.	Wądzyn		17			33							50	
21.	Zgniółboty					28							28	
Ilość stanowisk w gminie ogółem												484		

**Uchwała Nr XV/81/08
Rady Gminy Bobrowo z 25 lutego 2008r.**

w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków

Na podstawie art. 81 ust. 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. Nr 162, z 2004r. Nr 96, poz. 959, Nr 238, poz. 2390, z 2006r. Nr 50, poz. 362, Nr 126, poz. 875) oraz art. 174, art. 176 i art. 130 w zw. z art. 189a ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. nr 249 poz. 2104)

Rada Gminy uchwala, co następuje:

§ 1. Ustanawia się zasady i tryb udzielania dotacji na prace konserwatorskie i roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, sposób jej rozliczania i kontroli wykonania zleconego zadania oraz postępowania z wnioskami o udzielenie dotacji.

§ 2. Z budżetu Gminy Bobrowo mogą być udzielane dotacje celowe na dofinansowanie prac lub robót budowlanych przy zabytku, jeżeli zabytek ten łącznie spełnia następujące kryteria:

- 1) znajduje się na stałe na obszarze Gminy Bobrowo,
- 2) jest dostępny publicznie,
- 3) posiada istotne znaczenie historyczne, artystyczne lub kulturowe;
- 4) jest wpisany do rejestru zabytków.

§ 3. O dotację może się ubiegać każdy podmiot będący właścicielem lub posiadaczem zabytku, a także podmiot, który do tego zabytku posiada tytuł prawny wynikający z użytkowania wieczystego, ograniczonego prawa rzeczowego, trwałego zarządu albo stosunku zobowiązaniowego z uwzględnieniem zapisu § 2 ust. 1.

§ 4. Dotacja może być udzielona na dofinansowanie nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku, ustalonych na podstawie kosztorysu przedstawionego przez wnioskodawcę.

§ 5.1. Dotacja z budżetu Gminy Bobrowo na wykonanie prac lub robót budowlanych przy jednym i tym samym zabytku może być udzielona w wysokości do 50% ogółu nakładów na te prace lub roboty.
2. W przypadku gdy beneficjent na prace lub roboty budowlane przy zabytku otrzymuje również inne środki publiczne, kwota dotacji przyznanej z budżetu Gminy Bobrowo wraz z kwotami przyznanych na ten cel innych środków publicznych nie może przekraczać 100% nakładów koniecznych na wykonanie tych prac lub robót.

§ 6.1. We wniosku o przyznanie dotacji należy wskazać:

- 1) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania wnioskodawcy lub nazwę, adres, siedzibę wnioskodawcy będącego jednostką organizacyjną,
- 2) dane obiektu uwidocznione w rejestrze zabytków,
- 3) dokument potwierdzający tytuł prawny wnioskodawcy do władania zabytkiem,
- 4) decyzję właściwego organu ochrony zabytków zezwalającą na przeprowadzenie prac lub robót budowlanych przy zabytku oraz projekt i pozwolenie na budowę, gdy wniosek dotyczy prac lub robót budowlanych przy zabytku nieruchomym lub program prac, gdy wniosek dotyczy prac przy zabytku ruchomym,
- 5) wnioskowaną kwotę dotacji i proponowany termin jej przekazania,
- 6) zakres prac lub robót budowlanych, które mają być objęte dotacją,
- 7) termin zakończenia prac objętych wnioskiem, harmonogram i kosztorys przewidywanych prac lub robót budowlanych ze wskazaniem źródeł ich finansowania,
- 8) informację o środkach publicznych przyznanych z innych źródeł na te same prace lub roboty budowlane przy zabytku oraz informację o wystąpieniu o takie środki złożonym do innych podmiotów,

9) wykaz prac lub robót budowlanych wykonanych przy danym zabytku w okresie 3 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku z podaniem łącznej wysokości nakładów, w tym wysokości i źródeł dofinansowania otrzymanego ze środków publicznych,

2. Formularz wniosku o udzielenie dotacji stanowi załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

3. Jeżeli przeprowadzenie prac, o których mowa w § 4 tego wymagają, należy zastosować przepisy ustawy o zamówieniach publicznych.

§ 7. 1. Wnioski o dotację kierowane są do Wójta Gminy w terminie przez niego wyznaczonym, ogłoszonym w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Bobrowie. 2. Wnioski o przyznanie dotacji po ich przekazaniu Radzie Gminy przedstawiane są do zaopiniowania komisji Budżetu i Finansów.

§ 8.1. Dotację przyznaje Rada Gminy Bobrowo w uchwale określającej:

- 1) nazwę podmiotu otrzymującego dotację,
- 2) prace lub roboty budowlane przy obiekcie zabytkowym, na wykonanie których przyznano dotację,
- 3) kwotę dotacji do przekazania w roku budżetowym

2. Z zastrzeżeniem ust. 3, przy ustalaniu wysokości przyznawanych dotacji Rada Gminy uwzględni kwotę zaplanowaną na ten cel w budżecie Gminy Bobrowo.

§ 9. Uwzględniając § 8 oraz dane z wniosku o dotację Wójt Gminy z beneficjentem zawiera umowę określającą w szczególności:

- 1) opis prac lub robót budowlanych przy zabytku i termin ich wykonania,
- 2) kwotę dotacji i terminy jej przekazywania, które w postanowieniach umowy mogą zostać uzależnione od wyniku każdorazowej kontroli postępu prac lub robót budowlanych i rozliczenia tych wydatków,
- 3) zobowiązanie się beneficjenta do przekazywania informacji o wysokości środków publicznych na prace lub roboty przy zabytku otrzymanych z innych źródeł,
- 4) sposób i termin rozliczania kwot udzielonej dotacji,
- 5) warunki, sposób i termin zwrotu niewykorzystanej dotacji oraz zwrotu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem,
- 6) pouczenie o zakresie odpowiedzialności karno-skarbowej beneficjenta i odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy wydatkowaniu środków z otrzymanej dotacji,
- 7) pouczenie o tym, że w przypadku wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem - na mocy art. 145 ust. 6 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych - beneficjent traci prawo otrzymania dotacji przez 3 kolejne lata, licząc od dnia stwierdzenia wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem.

§ 10.1. Kontrola, o której mowa w § 9 pkt 2 przeprowadzana jest przez osoby upoważnione przez Wójta Gminy i polega na:

- 1) sprawdzaniu rzeczywistego przebiegu realizacji celów zakładanych w zakresie dotowanego zadania pod kątem zgodności z przepisami prawa i zawartą umową (kontrola formalno - merytoryczna),
- 2) sprawdzaniu dokumentów związanych z realizacją dotowanego zadania (w szczególności znajdujących się w siedzibie podmiotu oryginałów dokumentów finansowych) pod kątem ich zgodności z przepisami prawa, umową i zasadami rachunkowości (kontrola formalno - rachunkowa).

1. Kontrolę można przeprowadzać do czasu rozliczenia dotacji.

§ 11.1. Przed rozliczeniem całości dotacji dokonywany jest komisyjny odbiór wykonanych prac lub robót budowlanych, którego dokonają osoby upoważnione przez Wójta Gminy.

2. W celu rozliczenia dotacji beneficjent w sposób i w terminach określonych w umowie składa sprawozdania z wykonania prac lub robót budowlanych Wójtowi Gminy

3. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 2 określa:

- 1) całkowity koszt zadania w okresie sprawozdawczym, w tym nakłady pokryte z innych środków publicznych,
- 2) zestawienie rachunków dołączanych do sprawozdania w celu rozliczenia dotacji -ze wskazaniem numeru księgowego, numeru pozycji kosztorysu, daty wystawienia rachunku, nazwy wydatku oraz jego kwoty wraz z określeniem wysokości środków z dotacji finansujących dany rachunek.

4. Formularz sprawozdania z rozliczenia udzielonej dotacji stanowi załącznik nr 2 do niniejszej

uchwały.

5. Beneficjent, rozliczając dotację, winien na wezwanie Wójta Gminy uzupełnić brakujące dokumenty i udzielić wyczerpujących informacji.

§ 12. W przypadku częściowego lub całkowitego niewykonania dotowanego zadania z przyczyn leżących po stronie beneficjenta lub wykorzystania środków niezgodnie z przeznaczeniem, odpowiednia część przekazanych środków dotacji podlega zwrotowi do budżetu Gminy na zasadach określonych w umowie.

§ 13. 1. Wójt Gminy prowadzi dokumentację o udzielonych dotacjach.

2. Dokumentacja, o którym mowa w ust. 1 dla każdej udzielonej dotacji winna zawierać:

- 1) wskazanie zabytku, z uwzględnieniem miejsca jego położenia lub przechowywania,
- 2) imię, nazwisko, miejsce zamieszkania i adres osoby albo nazwę, siedzibę i adres jednostki organizacyjnej, której przyznano dotację;
- 3) kserokopię uchwały o przyznaniu dotacji wymienionej w § 8;
- 4) kserokopię umowy o dotację;
- 5) informacje o wysokości środków przekazanych beneficjentowi z dotacji oraz o jej rozliczeniu,
- 6) adnotacje o podaniu informacji wynikających z ust. 3 do publicznej wiadomości.

3. Wójt Gminy niezwłocznie ogłasza w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Bobrowie uchwałę o przyznaniu dotacji, o której mowa w § 8.

§ 14. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy.

§ 15. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko -Pomorskiego.

Wniosek o udzielenie dotacji ze środków Gminy Bobrowo na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków

I. Dane podmiotu ubiegającego się o dotację

- 1) pełna nazwa podmiotu:.....
- 2) forma prawna:.....
- 3) data rejestracji/nr właściwego rejestru.....
- 4) dokładny adres:.....
ul.....
gmina, powiat.....
województwo.....
- 5) tel..... fax.....
- 6) nazwa banku i numer rachunku:.....
- 7) nazwiska i imiona oraz funkcje osób statutowo upoważnionych do reprezentowania podmiotu w kontaktach zewnętrznych i zawierania umów:

II. Dane zabytku

- 1) nazwa zabytku:.....
- 2) dane o zabytku uwidocznione w rejestrze zabytków (między innymi nr w rejestrze zabytków, data wpisu)
.....
- 3) tytuł do władania zabytkiem:.....
- 4) uzyskane pozwolenie na przeprowadzenie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku wydane przez właściwy organ ochrony zabytków (wydane przez, data, nr zezwolenia) uzyskane pozwolenie na przeprowadzenie prac budowlanych przy zabytku: (wydane przez, data, nr zezwolenia).....
- 5) uzasadnienie istotnego znaczenia historycznego, artystycznego lub naukowego zabytku)

III. Szczegółowe informacje o pracach lub robotach:

- 1) zakres rzeczowy prac lub robót:.....
- 2) uzasadnienie konieczności przeprowadzenia prac lub robót:

IV. Kalkulacja przewidywanych kosztów realizacji na podstawie kosztorysu

1. Całkowity koszt zadania (w zł):.....
w tym;

- wnioskowana wielkość dotacji (w zł).....
- wielkość środków własnych (w zł).....
- inne źródła (w zł)..... (należy wskazać kwoty finansowania oddzielnie z każdego źródła)

V. Terminy

Wnioskowany termin przekazania dotacji:

Termin rozpoczęcia prac:

Termin zakończenia prac:.....

- VI. Wykaz prac lub robót budowlanych wykonanych przy danym zabytku w okresie 3 lat poprzedzających dzień złożenia wniosku z podaniem łącznej wysokości nakładów, w tym wysokości i źródła otrzymanego dofinansowania ze środków publicznych:

.....
.....

.....
VII. Dodatkowe informacje mogące mieć znaczenie przy ocenie wniosku:

.....
.....
.....

VIII. Wykaz załączników wymaganych przy składaniu wniosku:

- 1) Decyzja o wpisie do rejestru zabytków obiektu, którego dotyczą prace lub roboty
- 2) Dokument potwierdzający tytuł do władania zabytkiem (wypis z rejestru gruntów lub aktualny odpis z księgi wieczystej)
- 3) Decyzja właściwego organu ochrony zabytków zezwalająca na przeprowadzenie prac lub robót
- 4) Projekt i pozwolenie na budowę (zabytki nieruchome)
- 5) Program prac
- 6) Kosztorys

Pieczęć i podpis wnioskodawcy

.....

Wójt Gminy Bobrowo

Sprawozdanie z realizacji zadania pod nazwą:

.....
.....

określonego w umowie nr..... z dnia..... r.

1. Koszty:

Nazwa zadania	Całkowity koszt zadania	Dotacja gminy	Inne środki publiczne	Środki własne

2. Zestawienie rachunków:

Numer księgowy	Numer pozycji kosztorysu	Data wystawienia rachunku	Nazwa wydatku	Kwota	Wysokość środków z dotacji finansujących rachunek

....., dnia..... r.

Pieczętka i podpis Beneficjenta

.....